

VHG praat mee over een ander Nederland

Groen niet meer als decoratie, maar als noodzaak

Nederland is de best beveiligde delta ter wereld. Maar om ervoor te zorgen dat dit zo blijft de komende tientallen jaren én Nederland aantrekkelijk blijft om in te wonen, te werken en te investeren, heeft de Rijksoverheid het Deltaprogramma opgezet: een nationaal programma waarin de overheid samenwerkt met het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en kennisinstututen. Branchevereniging VHG levert een actieve bijdrage aan dit nationale programma, want groen speelt hierbij een belangrijke rol.

Door Remco Faasen

Met de voltooiing van de Oosterscheldekering in 1986 leek Nederland veilig voor de gevolgen van water en weer. Maar door het veranderende klimaat groeide het besef dat dit nooit het geval zal zijn. Het verleide de Rijksoverheid tot een ambitieus plan: het Deltaprogramma. Hierin wordt de veiligheidsopgave gekoppeld aan doelstellingen voor economie, natuur, landschap en recreatie. Met andere woorden: er wordt hard gewerkt aan een nationaal programma dat ervoor moet zorgen dat de komende generaties Nederlanders in ons land veilig en aantrekkelijk kunnen leven.

DPNH

Het Deltaprogramma is onderverdeeld in meerdere deelprogramma's. Een daarvan is het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering (DPNH). Hierin wordt verkend hoe – in relatie tot de toenemende verstedelijking – de gevolgen van extreme neerslag, droogte en hitte met ruimtelijke maatregelen beperkt kunnen worden. Een belangrijke doelstelling die in het DPNH wordt gesteld, is dat alle Nederlandse steden in 2050 klimaatbestendig moeten zijn.

Om die doelstelling te bereiken is de Coalitie Openbare ruimte en Groen gevormd. Hierin delen gemeentes, waterschappen, architecten, GGD, woningcorporaties, projectontwikkelaars en bouwbedrijven plannen en ideeën om aan de doelstellingen te voldoen. Branchevereniging VHG is speciaal gevraagd deel te nemen aan de coalitie. Directeur Egbert Roozen realiseert zich het enorme belang ervan: "Zonder ingrijpen ontstaat er in 2050 alleen al door wateroverschot 2,5 miljard euro schade aan stedelijke infrastructuur en gebouwen. Verder is berekend dat de schade van hittestress door verlies aan arbeidsproductiviteit uitkomt op een bedrag van 390 miljoen per jaar. Groen kan bijdragen aan de oplossing van deze problemen. Het is dus bepaald niet vreemd dat wij meedenken over een andere inrichting van de openbare ruimte."

De levende tuin

De Coalitie Openbare ruimte en Groen is voortvarend van start gegaan. In december was de eerste bijeenkomst, de derde heeft al plaatsgevonden als dit blad verschijnt. Roozen kwam niet met lege han-

den naar de eerste ontmoeting: hij bracht de handleiding van het door VHG ontwikkelde concept De Levende Tuin mee. Hoveniers kunnen hiermee aan opdrachtgevers laten zien wat er mogelijk is om een tuin aan te leggen die aan alle kanten en overal leeft en daarmee zorgt voor verhoging van het welzijn en verbetering van het milieu. "We zijn onze tijd dus eigenlijk al een flink eind vooruit. Met De Levende Tuin bieden we een oplossing met echt groen voor allerlei problemen, bijvoorbeeld op het gebied van waterberging. Niet alleen voor particuliere tuinen, maar ook voor de openbare ruimte. Er werd gereageerd op waar we als hoveniers en groenvoorzieners mee bezig zijn."

Samenwerking

Om ervoor te zorgen dat De Levende Tuin wordt toegepast in de openbare ruimte is samenwerking met bijvoorbeeld tuin- en landschapsarchitecten en ontwerpers interessant. "Dat kan binnen deze coalitie. Onze groene kennis maakt ons uniek en daar moeten wij ons als branche verder op profileren. Hoveniers en groenvoorzieners hebben verstand van groen.

Egbert Roozen

Zij zetten het juiste groen op de juiste plek en zorgen voor het juiste onderhoud. Bovendien weten zij waarom zij dit groen op die plek toepassen en wat dit groen daar gaat doen. Voor onze branche is dit een enorme kans. We zullen, naar mijn overtuiging, in de toekomst dus steeds meer in groenconcepten gaan denken. De overheid geeft aan dat er een groot maatschappelijk probleem ligt dat vaak lokaal moet worden opgelost. Gemeentes en waterschappen zoeken naar partners en oplossingen. Groen is daarvoor een sleutel en die ligt in onze handen. Daarom is onze betrokkenheid bij deze Coalitie zo belangrijk."

Investeren

Hoewel de doelstelling van het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering is om 'pas' in 2050 klimaatbestendige steden te hebben, is er geen tijd

Een bijzondere samenwerkingsvorm

Garmt Arbouw is namens het ministerie van Infrastructuur en Milieu secretaris van het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering (DPNH). Hij legt uit dat de Coalitie Openbare ruimte en Groen een duidelijke opdracht heeft: "Goed verdedigbare voorstellen doen om knelpunten weg te nemen die het klimaatbestendige handelen in de weg staan van partijen die betrokken zijn bij het ontwerp, de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Hiermee moet de leefkwaliteit en het vestigingsklimaat van steden verbeteren. De groene sector behoort uiteraard tot deze partijen."

"Het is de bedoeling dat de coalitie zelf tot die voorstellen komt en dat maakt het een bijzondere werkvorm", vervolgt Arbouw. "Deelnemers moeten samen vanuit hun reguliere rol, praktijkkennis en ervaring tot gewenste afspraken, rolverdelingen en benodigde instrumenten komen. Voor Stedelijk water, Bouw, en Infrastructuur zijn inmiddels vergelijkbare coalities actief." De voorstellen van de verschillende coalities worden uiteindelijk opgenomen in de Deltabeslissing ruimtelijke adaptatie die aan het kabinet wordt aangeboden. Vervolgens kunnen landelijke partijen aan de slag om de beoogde rolverdeling te regelen en de noodzakelijk instrumenten te ontwikkelen. "De afspraken worden vervolgens modelafspraken voor partijen die in Nederland van stedelijke herontwikkeling samenwerken. Het Deltaprogramma op nationaal niveau is daarmee een kans om de uitvoeringspraktijk van de groene sector op lokaal en regionaal niveau te vergemakkelijken."

om achterover te leunen, aldus de VHG-directeur. "We moeten nu plannen maken en investeren. Dat helpt op de korte termijn om onze economie, en daarmee ook onze sector, weer op gang te brengen. Voor de langere termijn zijn we voorbereid op de gevolgen die de klimaatverandering met zich meebrengt. We kunnen nu al starten met investeringen in bestaande ruimte en bestaande gebouwen. Denk aan groene daken, groene gevels, aan groen voor waterbuffering in particuliere tuinen en in het openbare groen enzovoorts. Daar moeten wij nu al op inspelen. We moeten daarbij niet kijken naar de overheid voor budgetten of regels. De overheid is aanjager, maar de markt moet met oplossingen komen. Wij moeten aan onder meer projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties, ontwerpers, gemeenten en waterschappen duidelijk maken

wat het effect is van groen. De samenwerking zoeken dus."

Lokaal

VHG gaat dat op landelijk niveau doen, maar de echte kansen liggen op de lokale markt. "Daar gaan partijen aan tafel zitten met hoveniers en groenvoorzieners en ook hier draait het om de groene kennis die wij zullen brengen. Groen is hot maar we zullen ook op lokaal niveau actief moeten worden om dit ingevuld te krijgen. Ook al leidt het nu misschien niet meteen tot extra werk, we moeten er wel bij zijn. Onze aanwezigheid en kennis dragen bij aan de positionering en ontwikkeling van de sector. Hoveniers en groenvoorzieners zijn groene specialisten en met De Levende Tuin hebben zij een geweldig instrument in handen om die kennis in te brengen. De tijd dat groen alleen decoratie was, is voorgoed voorbij." ■